

СТЕФАН БОНЕВ
БИВШИЯТ БУДИЛНИК НА
СТАРИЯ ЕРГЕН

Част 5 от „Формуляр № 8“

chitanka.info

Бившият будилник стоеше на най-горния рафт на овехтялата етажерка в кухнята и си потракуваше монотонно. Въпреки че го беше захвърлил тук, все пак собственикът му никога не пропускаше да го навие. Както и едно време, всяка сутрин, точно в шест и половина, той хващаше здраво врътката на пружината и с удоволствие слушаше прещракванията на скрипеца, докато правеше четиринайсет оборота. Точно четиринайсет — нито повече, нито по-малко. Беше твърдо убеден, че часовникът трябва да се навива точно толкова пъти, макар че ако случайно някой го запиташе защо, едва ли щеше да е в състояние да даде смислен отговор. Слава богу — никой досега не му беше задал този въпрос.

Стопанинът му се смяташе за традиционалист и за човек с принципи. Зад тази негова самопреценка обаче се криеха неща, за които той не искаше и да чуе. Всъщност беше инертен, трудно взимаше нови решения и не обичаше промяната, дори тя да е за добро. Той никога нямаше да захвърли в кухнята стария си часовник, ако един ден чисто и просто не беше спрял да звъни. Чукченцето между двете му все още лъскави камбанки беше замряло завинаги някъде по средата на иначе трескавия си път.

Стопанинът обаче трябваше да става рано и се нуждаеше от будилник. А какъв будилник може да бъде един часовник, който не иска да звъни. Всъщност човекът не се раздели толкова лесно с него. Първо се опита да го поправи сам на масата в хола, въоръжен с отверка, джобно ножче, клещи и лупа в ръка. След като се увери, че вместо да поправи часовника, може да стори още по-големи бели, той завинти отново сваления му капак и го занесе при часовникар. Онзи обаче само повдигна равнодушно рамене. Такива будилници не се произвеждали вече от половин век. Едва ли някъде можело да се намерят резервни части за тях. И за да се направи на оригинален, го посъветва да се обърне към музея.

Ето така бившият будилник, понастоящем само часовник, се озова на последния и най-прашен рафт на кухненската етажерка. А цели петдесет години той беше стоял на пост до своя стопанин, на нощното шкафче до леглото му в спалнята. Цели петдесет години беше бдял над съня му, беше се притеснявал, когато е бил болен, радваше се заедно с него, когато и той заспиваше радостен. Дори се стараяше да не ревнува от различните жени, които от време на време споделяха

постелята на стария заклет ерген. Колко ли хиляди пъти го беше будил сутрин, за да става за работа, или още през нощта, когато му се налагаше да хване някой от ранните влакове, за да отиде на село при майка си.

И колко грубости беше преживял, без дори да се надява на някакво извинение. Ами че почти всяка сутрин, когато звънеше, неговият господар го халосваше така здраво, все едно че не той го е навивал предната вечер. Веднъж дори, ядосан за нещо негово си, той го запрати в отсрещния ъгъл на стаята. Нищо не му стана, като изключим пукнатината в стъклото, която си пази за спомен и до ден-днешен. Собственикът му беше намислил да го занесе на часовникаря, за да подмени стъклото, но така и си остана — само с намерението. Всъщност пукнатината не беше толкова грозна. Дори някак си му придаваше по-мъдър и още по-старинен вид. Ако това, все пак, изобщо може да бъде повод за гордост за един бивш будилник.

Сега мястото на будилника на нощното шкафче беше заето от нов, модерен часовник, с красив дисплей от течни кристали, календар, таймер и с мощна алкална батерия, за да няма нужда от навиване. И не звънеше монотонно като стария будилник, а можеше да пее най-различни мелодийки, по избор на собственика. Дори, ако той пожелаеше, вместо с музика, можеше да го събуди с новините по радиото или да му изрецитира стихотворение. Нашият човек обаче не си падаше особено по поезията.

Старият бивш будилник продължаваше да тиктака на последния най-прашен рафт на кухненската етажерка. Тиктакането му обаче вече не беше така монотонно. Беше започнало да звучи направо застрашително. Сякаш всяко едно потракване се забиваше като стоманен пирон в изгнилия дървен плот на етажерката. Часовникът усещаше вътре в себе си навитата пружина на звънеца, която стоеше така вече повече от месец. Чувстваше я като бомба със закъснител, която всеки момент може да гръмне и да отнесе всичко около себе си. Никога досега не беше стоял толкова дълго време с навита пружина на звънеца си. Преди я навиваха вечерта, а сутрин, в точно определен час, будилникът сваляше напрежението от себе си — само за броени секунди. А сега...

Старият часовник не виждаше никакъв смисъл в цялата тази работа. Защо да е навита пружината, щом не може, а и няма кого да

буди. Защо изобщо да тиктака на този стар рафт, при положение че никой дори не го и поглежда. Собственикът му следи времето по новия си часовник. И защо тогава го навива?!

Бившият будилник вече определено се чувстваше и като бивш часовник — никому ненужен и навиван просто по инерция от стопанина си. Или още по-зле — навиван поради гузна съвест. Та нали всъщност, макар да се правеха на разсеяни, и двамата много добре знаеха, че още когато го запрати онзи ден в ъгъла, повредата не може да е била само в счупеното стъкло. Още тогава будилникът усети, че нещо в чарковете му вече не е както преди. Нещо вътре се беше прекършило, разкривило и просто е трябвало да мине известно време, за да се развали окончателно.

Полувековният будилник продължаваше да забива пироните си в етажерката: тик-так, тик-так... Ударите ставаха все по-ожесточени, докато изведнъж спряха. Стрелката на секундарника закова на място, сякаш никога не беше мърдала оттам. Настана тишина, нарушавана единствено от жуженето на една муха, оплетена в паяжината над етажерката. Накрая явно насекомото спря да се бори и замря в оплелите го тънки нишки. Тогава вътре в будилника нещо прещрака, някакъв механизъм се задейства и той зазвъня.

Зазвъня така, както никога не беше звънял досега — тревожно и продължително. Нямаше ли кой да го спре с халосване на ръка. Беше съгласен дори да го запратят отново в ъгъла. Будилникът звънеше така, сякаш никога няма да спре. Сякаш някой непрекъснато навиваше освободената му пружина. Звънеше с горест, с обида, звънеше с тъга и ревност, звънеше с привързаност и обич, звънеше от проявеното към него неразбиране и пренебрежение. Звънеше като човек.

Изведнъж нещото вътре в механизмите му отново прещрака силно, звъненето спря, той подскочи и падна на пода на кухнята, захлупен по лице.

Постоя така известно време, после се надигна, потърка цицината на челото си и стана, залитайки. Явно снощи пак беше препил. Не помнеше нито как се е прибрал, нито как се е озовал на пода на кухнята след поредната ергенска запивка. Човекът тръгна, олюлявайки се, към чешмата и дълго пи направо от кранчето. Главата го цепеше, а в мозъка му сякаш звъняха хиляди будилници, които нямаше кой да спре.

Докато се въртеше из кухнята, настъпи нещо твърдо. Погледна надолу и видя стария си будилник. Наведе се, взе го в ръце, нави го механично — точно четиринайсет пъти, постави го обратно на рафта и излезе от кухнята.

Дори и не забеляза, че бившият му будилник вече е спрял завинаги.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.